

Τοῦ Χριστοῦ τὸ ρούχο εἶναι καὶ μπαλεῖον οἱ
Σταυροφόροι ;

Γιὰ κοίτα ! Στὸ κάστρο τώρα ἀνεμίζει

Ὅλοι προσκυνοῦν μπροστά του...

Θεῖο φυλαχτάρι θάναι. ...

Ἄκου ! Τὰ κοράκια πῶς κρώζουνε καὶ τὰ ὄρ-
νια, κοίτα, πῶς χαμηλοπετάνε.

Ἄκους τὰ βογγητὰ καὶ τὶς ἀνάερες κλάψεις;.. Τί
νῦναι ;...

Λιονταριῶν βουχίματα γιὰ γκιωνοκραξίματα
εἶναι ;

Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ σφραδάζουν στὸ χῶμα, σὺν
τὰ σφραγίσματα ποὺ πολεμῶνε νὰ συγκρατήσουν τὴν
τελευταία τους πνοή;

Κ' ἐκεῖνα ποὺ σὺν ξύλα τενωμένα μένουν. Τί
νῦναι ;...

Εἶναι παιδιὰ ποὺ λιχνιστήκανε κι αὐτὰ σὲ μη-
τρικὲς ἀγκάλες καὶ ποὺ ἀπὸ κόρφους ὀλόθερμους
ρουφήξανε γάλα — γάλα θρεφτάριο ἀντρείας, ποὺ τὸ
θυμᾶρι καὶ τὰ γέρι τοῦ βουνοῦ τοῖδ' ὄσσε ὄλα τὰ στοι-
χεῖα τῆς ζωῆς — ποὺ οἱ μαννάδες θωρούσανε μ' ὀ-
λόγλυκο μάτι τὸ βλάστημά τους κ' οἱ πατεράδες μὲ
κρύφια χαρὰ τὸ ἀντρεῖωμά τους κ' οἱ κοπελιὲς μ'
ἐρωτιάρικα βλέμματα τάνθισμά τους...

Μαννάδων παιδιὰ εἶν' αὐτὰ ποὺ κοιτουνται ἔρ-
μα στὸν ἀτέλειωτο κάμπο. — Μοιρολόι γι' αὐτοὺς
δὲν ἀκούγεται — Κουκουβάγια μὴ σκοῦζεις.

Φύσα, ἀπελάτη ἀγέρα· τὰ κορμὰ δὲν κρυώνουνε.

Γιὰ κοίτα ! τὰ κορμὰ πῶς φωσφορίζουνε !...

Αὔριο μὰ μᾶζα θὰ τοὺς κάνουνε καὶ σ' ὀρθά-
νοιχο λάκκο θὰ τοὺς ρίξουνε. Σ' ἓνα ξύλο θὰ γρά-
φουνε τὰ ὀνόματά τους καὶ ὅσοι θὰ περνᾶνε θὰ λέ-
νε : « Ἐδῶ κοιτουνται ἡρώες »· μὰ τὰ γέρι τὸ νυχτε-
ρινό, ποὺ θὰ μοιάζει στὸ διάβα του μὲ κλάψιμο καὶ
βογγητὸ καὶ ποὺ θὰ μυρίζει — ἀλλοίμονο ! — ἀκόμα
πηχτὸ παγερὸ αἶμα, θὰ σιγομουρμουρίζει σὰ φοβι-
σμένο :

— « Ἐδῶ κοιτουνται μαννάδων παιδιὰ καὶ κο-
ρασιῶνε λάτρες, σπιτιῶν στηρίγματα καὶ τῆς γῆς
τρανοὶ δουλευτάδες. Ἐδῶ κοιτουνται ἐκεῖνοι ποὺ
προσμένονται ἀκόμα τὰ δειλινὰ στὰ χωριά... »

Χριστούγεννα, 1913

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

“ΓΡΑΜΜΑΤΑ”

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Τόμος Δεύτερος (400—450 σελίδες)

Συντροπή φρ. 10, προσπληρωτέα.

Διεύθυνση «Grammata» Β. R. 1146. Alexandri (Egypsee)

ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ ΠΡΟΣΤΑΖΕΙ...

Τὸν ἐρχόμενο Μάρτη, «Μήνα τῆς εὐγνωμοσύ-
νης» τὸν βάρπτει ὁ Μασσοῦκας καὶ τέτινε τὸν θέ-
λει. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, λέει, τὸ μήνα αὐτὸ πρέπει
νὰν τοῦ στείλουνε χρήματα, πολλὰ χρήματα, γιὰ
νὰ φτειάσει τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βασιλιά — μάρτυρα
Γεωργίου. Ἔτσι θὰ δεῖξουμε, λέει, τὴν εὐγνωμοσύ-
νη μας στὸ Βασιλιά μας ποῦπεσε θῦμα τῆς Ἐθني-
κῆς Ἰδέας.

Μιὰ καὶ τὸ προστάζει αὐτὸ ὁ Μασσοῦκας πρέ-
πει καὶ νὰ γίνει — γιατί ἔτι προστάζει ὁ λευκὸς αὐ-
τὸς ἄνθρωπος εἶναι τόσο λευκὸ, τόσο ἑλληνικὸ, τό-
σο ἅγιο, ποὺ ἔχουμε χρέος νὰ μὴν τοῦ τὸ ἀρνηθῶ-
με ἀν θέλουμε καὶ μεῖς νὰ ὑψωθῶμε ἴσαμε τᾶγια
ποὺ ἀγγίζει εὐλαδητικὰ ἢ πλατυτέρουγη ψυχῇ τοῦ
πατριώτη ποιητῆ.

Δ. Ν.

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜῆ

ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚᾶ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Κρίμα ποὺ ἔ «Μουσοτραφῆς» σου τοῦ περα-
σμένου φύλλου (σελ. 231—232) ποὺ παρευρέθηκε
σὲ ὄλα τὰ κοντσέρτα καὶ τὰ πανηγύρια τοῦ Ὁ-
δεῖου Νάξου, δὲν τὰ κατάφερε νὰ πάει καὶ στὸ μο-
ναδικὸ δὲ κοντσέρτο ποῦδωσε ὁ «καλὸς βιολινίστας
τοῦ Ὁδεῖου Λόττνερ κ. Σαίφερ» στὴ σάλα τοῦ Παρ-
νασσοῦ. Ἔπρεπε νὰ κάμει τὰ δύνατα δυνατὰ καὶ νὰ
πάει καὶ στὸ κοντσέρτο αὐτὸ, γιατί ἀν ἀγαπάει ἀ-
ληθινὰ τὴ μουσικὴ, ἔπως δείχνει πῶς τὴν ἀ-
γαπάει, ἔχει χρέος νὰ παρακολουθεῖ προσεχτικὰ
καὶ μὲ ξεχωριστὴ ἀγάπη, κάθε ἐργασία τοῦ Ὁδεῖου
Λόττνερ, τοῦ μοναδικοῦ μας μουσικοῦ σχολιστοῦ, ποὺ
δουλεῖε ὄχι γιὰ θόρυβο, γιὰ ρεκλάμα καὶ γιὰ κλη-
ροδοτήματα, μὰ γιὰ τὴ μουσικὴ πρόοδο τοῦ τό-
που μας.

Μιὰ κι ἔ «Μουσοτραφῆς» σου εἶναι τόσο βᾶθῆς
κριτικὸς μουσικὸς, ἔπως τὸν εἰδείξε τὸ ἄρθρο του, ἔ-
χει χρέος νὰναι καὶ κριτικὸς καλοσυνειδητὸς καὶ νὰ
μετράει μὲ τὸ ἴδιο μέτρο κάθε ἐργασία, εἴτε ἀπὸ
τὸ ἓνα Ὁδεῖο προέρχεται εἴτε ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐλπί-
ζω στὸ ἐρχόμενο ἄρθρο του νὰκούσουμε τὴ γνώμη
του καὶ γιὰ τὴ «Ρυθμικὴ γυμναστικὴ» ποὺ θὰ μὰς
ἐπιδείξει μεθαύριο, τὸ Σαβᾶτο θαρρῶ, τὸ Ὁδεῖο
Λόττνερ, ἀν κατορθώσει νὰ παρευρεθεῖ καὶ σ' αὐτῆ.

Μὲ ἀγάπη

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ

7.1.914

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Φίλε Νουμά,

Ἡ ἔφημερίδα «Ἀθήναι» δημοσιεύει τὴν ἱστορία τοῦ Ἑλληνο-βουλγαρικοῦ πολέμου, γραμμένη ἀπὸ τὸν Ἄγγλο δημοσιογράφον κ. Τράμπμαν. Ἀρχὴ-ἀρχὴ φηγουράρει ἢ ἀφιέρωση σ' ἀγγλικὸς στίχους ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸ συγγραφέα καὶ παρακάτω ἢ μετάφραση — ἐλεύτερη, βέβαια — ἀπὸ τὸν κ. Βελλιανίτη. Ψαρεύουμε :

Κε'μενο — There is not a woe
That I did not know
And of which ye made so light.

Μετάφραση - Ἐγὼ ὅπου δὲν ἔμεινε καῖμὸς νὰ
[μὴ γνωρίσω
Ἐπὸ τὸ φῶς (!) ποὺ σκόρπισε(!)
ἢ δόξα (!) σας παντοῦ (!)

Τὸ light, ποὺ εἶναι ἐπίθετο καὶ πᾶσι νὰ πεῖ ἀ-
λαφρός, εὐκόλος, μεταφράζεται φῶς (!). Ναι, τὸ
οὐσιαστικὸν the light σημαίνει φῶς, μὰ οὔτε ἢ ἐν-
νοια τὸ ἐπιτρέπει: ἐδῶ νὰ μεταφραστῆ ἔτσι, ἀλλὰ
οὔτε τὸ so, ποὺ πᾶσι νὰ πεῖ: ἔτσι, τόσο, μπορεῖ νὰ
καλλήσῃ μὲ τὸ οὐσιαστικὸν light, καλλᾶει ἕμους μὲ
χαρὰ μὲ τὸ ἐπίθετο light, εὐκόλος κτλ.

Ἡ φράση of which ye made so light θέλει νὰ
πεῖ: ποὺ δὲν περιφρονήσατε, δὲν ἀψήφησατε.

Ἄλλὰ ζέχασα, εἶναι ἐλεύτερη μετάφραση...σὺν
τὴν ἐλεύτερη μετάφραση τῶν «ἐσσεθῶν» καὶ τῶν
«ἐστεμμένων ὕπνων» τοῦ κ. Καζάκη.

Κ. Κ.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Τὸ μὲ διπλὰς ἑλικας καὶ μηχανάς, ἀφθάστου
ταχύτητος, πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγῶν ἀτ-
μόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Πα-
ροῦσία Τρούμπας):

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ ὥρα 11 μ. μ. ἀκριβῶς
διὰ Σύρον, Ἀνδρον, Κόρθιον, Τήνον.

Ἐκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 2 μ. μ. ἀκριβῶς
διὰ Χίον, Σμύρνην, Μυτιλήνην, Θεσσαλονίκην.

Ἀπὸ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Γραφεῖα Γενικῆς Διευθύνσεως,
Ἀπελλοῦ 1, ἀριθ. Τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ. Γενικὸν Πρακτορεῖον ὁδὸς Φί-
λωνος, ἀριθ. 44, ἀριθ. Τηλ. 227.

ΣΗΜ. Αἱ κατὰ τὸ ἐκδοθὲν δρομολόγιον ὄροι ἀ-
φίξεως καὶ ἀναχωρήσεως ἐν ἐκάστῳ λιμένι εἶναι
ἀπολύτου Σιδηροδρομικῆς ἀκριβείας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΜΑΡΞ—ΕΓΓΕΛΣ: *Τὰ κοινωνικὰ μανιφέ-
στα*, Μεταφρ. Κ. Χατζόπουλου. Τιμὴ λεπ. 15. Εἶ-
ναι ὁ ἀριθ. 2 τῶν ἐκδόσεων τοῦ «Σοσιαλιστικοῦ κέν-
τρου Ἀθηνῶν καὶ πωλεῖται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

ARTHUR SCHOPENHAUER: *Ἐπὶ τῆς θρη-
σκείας*. Μεταφρ. Ν. Κουντουριώτη, Ἀθήναι, Ἐκ-
δοτικὸς Οἶκος Γ. Α. Φέξη, 1914. Ἀρ. 3.

JEAN RICHERIN: *Ἰσπανικὰ Παραμύθια*.
Μεταφρ. Ν. Ποριώτη. Ἐν Ἀθήναις, Ἐκδοτικὸς Οἶ-
κος Γ. Α. Φέξη, 1913. Ἀρ. 3.

Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: «ΘΕΟΣ
καὶ ΘΕΜΙΣ. Ἐλεγχοὶ τοῦ 13 (1912) βουλευμάτος
τῶν Ἐφειῶν Λαοίσεως. 1912. Τώρα ἐκφυλοφύηται
τὸ φυλλάδιον αὐτὸ καὶ ὅποιος τὸ διαβάσει τραβᾶει ἀ-
πελπιστικὰ τὰ μυαλά του γιὰ τὴ στενοκεφαλιά (νὰ
εἶναι ὁ ἀλαφρότερος χαρακτηρισμὸς αὐτό;) ποῦδειξε
ἢ Δικαιοσύνη στὸ περίφημον ζήτημα τῶν τάξων ἀθεϊ-
στικῶν τοῦ Βόλου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΙΛΗΝΤΑΣ: «ΞΕΝΕΣ ΑΡΜΟ-
ΝΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΛΥΡΑ», *Μεταφράσμα-
τα*. Πόλη 1913. Τὰ πῶς διαλεχτὰ τραγοῦδια τοῦ
Γαλλικοῦ, Γερμανικοῦ καὶ Ἑγγλέζικοῦ Παρνασσοῦ,
μαζὶ μὲ μερικὰ τοῦ Πίνδαρου καὶ τοῦ Ἀνακρέοντα,
μεταφρασμένα πιστὰ καὶ κάπως ἰδιόρρυθμα ἀπὸ τὸν
ἀδερφὸ Φιλήντη τοῦ Γραμματικοῦ, ἀποτελοῦν ἕνα
τόμο ἀπὸ 160 σελ. ποὺ τυπώθηκε στὴν Πόλη καὶ πω-
λεῖται δρ. 2,50. Ἀπ' τὴ μεταφραστικὴ του δουλιὰ
μποροῦσε ὁ Φιλήντης νὰ παραλείψῃ ἕνα δυό, με-
ταφρασμένα ὑπέροχα στὴ γλώσσα μας, λ.χ. τὸ «Βου-
τηχτή» τοῦ Schiller ἀπὸ τὸ Γλασκο Πόντιο, τὰ «Νη-
σιὰ τῆς Ἑλλάδος» τοῦ Byron ἀπὸ τὸν Ἀργύρη Ἐ-
φταλιώτη καὶ τὸ τραγοῦδι τῆς Minion τοῦ Goethe
ἀπὸ τὸν κ. Α. Πάλλη. Μποροῦσε νὰν τὰ παραλεί-
ψῃ αὐτὰ δίχως νὰ ζημιωθῆ καθόλου τὸ βιβλίον του.

«ΓΡΑΜΜΑΤΑ» κτλ. Βγίχαινε τὰ Ἀλεξανδρει-
τὰ περιοδικὰ «Γράμματα» καὶ «Νέα Ζωή», γιομά-
τα μὲ διαλεχτὰ φιλολογικὴ ὕλη. Στὰ «Γράμματα»

ὅστοςο θὰ κάνουμε μιὰ φιλικιὰ σύσταση. Νὰ μιλά-
νε μὲ κάπως λιγότερη ἀσέβεια γιὰ τὸν Παλαμῆ. Ἔ-
τσι ποὺ μιλοῦνε, ὁ Παλαμῆς τίποτα δὲν παθαίνει,
αὐτὰ ζημιώνονται καὶ κέρδος του, θάναι ἂν ἀλλά-
ξουνε γλώσσα.

Μᾶς σταλήκανε ἀκόμα τὰ τελευταῖα τεύχη τῆς
«Χαριωνῆς», ποὺ μᾶς ἔγινε Ἀθηνιώτισσα καὶ λό-
γου τῆς, τὰ «Παναθήναια», διαλεχτὰ πάντα, μὲ τὸν
«Πάτερ Σέργιο» τοῦ Τολστόη, ἢ «Ἑλλ. Ἐπιθεώ-
ρηση» τῆς δας Εὐγενίας Ζωγράφου, τὸ «Πανελλή-
νιον» κλπ.

Δ. Ι. ΣΑΡΑΤΣΗ ἱατροῦ: ΠΕΡΙ ΓΥΑΙΘΡΙΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ καὶ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΜΙΑΣΚΑΛΙΑΣ».

Ἀνατύπωσις ἐκ τῶν Πρακτικῶν τοῦ Β'. Ἑλληνικοῦ
Συνεδρίου κατὰ τῆς φυματιώσεως ἐν Βόλῳ, 1913.

©, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Βγήκανε σὲ βιβλία οἱ «Ἀπόγονοι» τοῦ Ταγζόπου.
λου καὶ πουλιῶνται στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου καὶ Κου-
κλάρα, ὁδὸς Σταδίου 42.

— Στὸ ἴδιο βιβλιοπωλεῖο πουλιῶνται καὶ περασμένα
φύλλα τοῦ «Νουμά» (φύλλα περαμένης χρονιᾶς πουλιῶν-
ται σὲ διπλὴ τιμῆ, δηλ. 40 λεπτὰ τὸ φύλλο, γράφονται
συνδρομητιῆς καὶ πλερώνονται συνδρομές, μετ' ἀποδείξεως ὑ-
πογραμμένη ἀπὸ τὸν ἐκδότη τοῦ «Νουμά».

— Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φύλλο θάρχησουμε τὸν Ἴδεο
πλάστη τῆς κ. Εἰρήνης Δημητράκοπούλου, τυπώνοντάς το-
νε στίς μέσα σελίδες τοῦ «Νουμά», σὲ σημεῖα πάλι βιβλίου,
καθὼς τοῖς «Ἀπόγονοις».

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΙΣΤΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ ΓΡΑΜΜΗ

ΤΟ ΤΑΧΥΠΛΟΥΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΝ

“ΠΑΤΡΙΣ,,

Ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσω Καλιμῶν — Πατρῶν) ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ διὰ **ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ**
τὴν 12ην Ἰανουαρίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Πρακτορεῖον Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀπελλοῦ 4).
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ. Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀριθ. 41
(ὑπισθεν Ἁγίας Τριάδος).
ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ. Κύριον Σ. Ε. Σταυρουλόπουλον, Ὅθωνος καὶ Ἀμαλίας, 39.
ΕΝ ΚΑΛΑΜΑΙΣ κ. Ν. Π. Πουλᾶκον.
ΕΝ ΓΥΘΕΙῳ κ. Γ. Π. Πουλᾶκον. ΕΝ ΑΡΓΕΙ κ. Μ. Καβαξῆν. ΕΝ ΒΟΛῳ κ. Α. Α. Μόσκοβον.
ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝῃ κ. Ἀπ. Γρημάνην. ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ κ. Ἀρ. Μενεξέν. ΕΝ ΧΙῳ κ. Καλλιμασιῶν.
ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ κ. κ. Ἡλιάδην καὶ Μούκαν. ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ κ. κ. Μ. Π. Σαλβάγον καὶ Σια ὁδὸς
Ἀντωνιάδου 1, τηλ. 28—30. ΕΝ ΡΟΔῳ κ. Α. Βομπίλαν.
ΕΝ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ κ. κ. Πετσάλην καὶ Δούνιαν, Ὅμιερ Χάβερ Χάν 4—5.

Οἱ θέλοντες νὰ ξασφαλίσωσι θέσεις, ἀνάγκη νὰ δηλώσωσιν ἐγκαιρῶς εἰς τοὺς κατὰ τύπους ἀνεγνωρι-
σμένους ἀντιπροσώπους.